

Anonimizirana različica

Povzetek

C-404/21 - 1

Zadeva C-404/21

Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1) Poslovnika Sodišča

Datum vložitve:

30. junij 2021

Predložitveno sodišče:

Tribunale Ordinario di Asti (Italija)

Datum predložitve odločbe:

13. januar 2021

Tožeča stranka:

WP

Toženi stranki:

Istituto nazionale della previdenza sociale

Repubblica italiana

Predmet postopka v glavni stvari

Tožba za ugotovitev pravice uslužbenca Evropske centralne banke (ECB) do prenosa pokojninskih pravic, pridobljenih pri Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) (Nacionalni zavod za socialno varnost), v pokojninski sistem ECB in/ali pravice tega uslužbenca ECB do enakega prenosa iz naslova odškodnine zaradi neizvajanja evropske zakonodaje.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU o združljivosti nacionalne zakonodaje ali prakse, ki ne dovoljuje prenosa kapitala, ki

ustreza pokojninskim pravicam, pridobljenim v okviru nacionalnega pokojninskega sistema, v pokojninski sistem ECB, s členoma 45 in 48 PDEU, členom 4 PEU, členom 11 Priloge VIII h Kadrovskim predpisom za uradnike EU in členom 8 Priloge IIIa k Pogojem za zaposlitev osebja Evropske centralne banke. Priznanje pravice do takšnega prenosa tudi ob neobstoju izvedbenega akta ali sporazuma med državo članico ali nacionalnim organom za socialno varnost in ECB.

Vprašanja za predhodno odločanje

„Ali je treba člena 45 in 48 PDEU, člen 4 PEU, člen 11 Priloge VIII h Kadrovskim predpisom (EU) in člen 8 Priloge IIIa k Pogojem za zaposlitev osebja ECB razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni zakonodaji ali nacionalni upravni praksi, ki delavcu iz države članice, ki ima obračunane prispevke pri svojem nacionalnem zavodu za socialno varnost in trenutno dela v instituciji Evropske unije, kot je ECB, ne dovoljuje, da v pokojninski sistem te institucije prenese pokojninske prispevke, knjižene v pokojninskem sistemu svoje države;

Ali je treba, glede na zgoraj navedeno, pravico do prenosa prispevkov omogočiti tudi brez izvedbenega akta nacionalne zakonodaje ali posebnega sporazuma med državo članico, iz katere je delavec, ali njegovim pokojninskim organom na eni strani in institucijo Unije na drugi?“

Navedene določbe prava Unije

Člena 45 in 48 PDEU

Člen 4(3) PEU

Člen 11 Priloge VIII h Kadrovskim predpisom za uradnike EU

Člen 8 Priloge IIIa k Pogojem za zaposlitev osebja ECB:

„The ECB shall enter into agreements and make appropriate arrangements with such other employee benefit arrangements, organisations and governments as it determines to accept the transfer to the Scheme of amounts of cash in respect of members following completion of their probationary period with the ECB“.

Navajane nacionalne določbe

Člen 18 legge n. 115 del 29 luglio 2015 (zakon št. 115 z dne 29. julija 2015)

V skladu s tem členom imajo državljani Evropske unije, ki so ali so bili zavarovani v okviru splošnega sistema obveznega zavarovanja za invalidnost in starost zaposlenih, od 1. januarja 2016 pravico, da se jim zavarovalne dobe, pridobljene v tem sistemu, seštevajo z zavarovalnimi dobami, pridobljenimi pri

mednarodnih organizacijah. Seštevanje zavarovalnih dob je mogoče na podlagi vloge zadevne osebe, ki jo je treba predložiti italijanskemu zavodu za socialno varnost, pri katerem je oseba pridobila zavarovalne dobe.

Člen 1 legge n. 29 del 7 febbraio 1979 (zakon št. 29 z dne 7. februarja 1979)

Ta člen zaposlenim osebam v zasebnem ali javnem sektorju, ki so ali so bili vključeni v obvezne oblike socialnega zavarovanja, ki nadomeščajo splošno obvezno invalidsko in starostno zavarovanje zaposlenih, ki ga upravlja INPS, priznava pravico, da za namene upravičenosti do enotne pokojnine zahtevajo uskladitev vseh obdobj plačevanja prispevkov za navedene oblike socialne varnosti z vključitvijo v splošno obvezno zavarovanje in oblikovanjem ustreznih zavarovalnih položajev znotraj slednjega. Sklad za socialno varnost v ta namen znesek njihovih prispevkov prenese v zgoraj navedeno splošno obvezno zavarovanje. Vendar to velja le za nacionalne organe za socialno varnost.

Accordo del 24 gennaio 2000 tra l'INPS e la Banca europea per gli investimenti per il trasferimento delle posizioni assicurative applicabile al personale della Banca europea per gli investimenti (sporazum z dne 24. januarja 2000 med INPS in Evropsko investicijsko banko o prenosu zavarovalnih položajev, ki se uporablja za osebe Evropske investicijske banke), in Circolare INPS n. 14, del 23 gennaio 2001, che illustra gli elementi essenziali dell'accordo (okrožnica INPS št. 14 z dne 23. januarja 2001, v kateri so določeni bistveni elementi sporazuma).

Ta sporazum poleg možnosti prenosa kapitala, to je pokojninskih pravic, pridobljenih pri EIB, na INPS, določa tudi nasprotno možnost prenosa kapitala, to je pokojninskih pravic, pridobljenih pri INPS, na EIB. V slednjem primeru lahko zahtevek za prenos zavarovalnega položaja neposredno pri INPS in v vednost EIB vloži osebe, ki je bilo v času vlaganja zahtevka v delovnem razmerju, in sicer za zavarovalne dobe, vpisane pri INPS, za katere ni bila izplačana pokojnina. EIB od INPS zahteva aktuarski ekvivalent, ki ustreza položaju v zadevnem skladu. INPS vlagatelja in EIB o znesku, ki ga je treba prenesti, obvesti v šestdesetih dneh po prejemu vlagateljeve odobritve, zneske pa prenese v roku treh mesecev.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka je od 1. marca 2012 zaposlena v ECB. Od 1. avgusta 1982 do 24. februarja 2012 je delala v Italiji, bila je zaposlena pri zasebnem delodajalcu in v tem obdobju je imela plačane obvezne prispevke v pokojninski sklad za zaposlene pri INPS.
- 2 Tožeča stranka je 12. decembra 2016 pri INPS vložila zahtevek za prenos v pokojninski sistem ECB – tudi pred morebitno sklenitvijo sporazuma med INPS in ECB ter po potrebi tudi kot nadomestilo za škodo – aktuarskega ekvivalenta, ki ustreza zavarovalnemu položaju, vzpostavljenem v njeno korist v pokojninskem skladu zaposlenih INPS, in ki je bil izračunan v skladu s pravili, ki urejajo pokojninsko obravnavo v tem skladu na dan vložitve zahtevka.

- 3 Podredno je tožeča stranka od INPS zahtevala, da v pokojninski sistem ECB prenese ažurirano kapitalizirano vrednost, ki izhaja iz pokojninskih prispevkov, vplačanih v pokojninski sklad zaposlenih v INPS.
- 4 INPS je zahtevo tožeče stranke zavrnil z navedbo, da ob neobstoju posebnega zakonodajnega ukrepa ali dvostranskega sporazuma ne more izvesti zahtevanega prenosa.
- 5 Kasnejša upravna pritožba, ki jo je tožeča stranka vložila zoper odločbo o zavrnitvi zahtevka, je bila razglašena za nedopustno.
- 6 Tožeča stranka je zato pri predložitvenem sodišču vložila tožbo, v kateri je zahtevala:
 - primarno: naj se ugotovi, da morata INPS in/ali Italijanska republika sprejeti vse potrebne ukrepe za prenos 714.924,79 EUR v pokojninski sistem ECB, ki ustreza aktuarski protivrednosti pokojninskih pravic, pridobljenih v korist tožeče stranke v pokojninskem skladu zaposlenih v INPS, in INPS in/ali Italijanski republiki naloži sprejetje vseh potrebnih ukrepov za prenos tega zneska v pokojninski sistem ECB;
 - podredno: naj se ugotovi in določi, da morata INPS in/ali Italijanska republika v pokojninski sistem ECB prenesti 714.924,79 EUR iz naslova odškodnine, in INPS in/ali Italijanski republiki naloži, da v pokojninski sistem ECB preneseta ta znesek iz naslova odškodnine.
- 7 INPS je ugovarjal nedopustnosti tožbe in v bistvu trdil, da zahtevke tožeče stranke ne obstaja.
- 8 Italijanska republika prereka utemeljenost tožbe.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 9 Po mnenju tožeče stranke člen 11 Priloge VIII h Kadrovskim predpisom in člen 8 Priloge IIIa k Pogojem za zaposlitev osebja ECB zaposlenemu ECB neposredno podeljujeta pravico do prenosa pokojninskih pravic, pridobljenih pri nacionalnem pokojninskem skladu. Člen 11 Priloge VIII h Kadrovskim predpisom določa, da je uradnik, ki se zaposli v Uniji, potem ko je zapustil službo v državni upravi, upravičen, da zahteva izplačilo kapitalskega zneska, ažuriranega do datuma dejanskega prenosa, Uniji, to je zneska, ki predstavlja pokojninske pravice, ki jih je pridobil z opravljanjem zgoraj navedenih dejavnosti. Organ, ki je pooblaščen za imenovanje pri vsaki instituciji, v kateri je uradnik zaposlen, na podlagi splošnih izvedbenih določb določi leta pokojninske dobe, ki se mu jih v skladu s pokojninskim sistemom Unije prizna za prejšnje zaposlitve. Člen 8 Pogojev za zaposlitev osebja ECB poleg tega določa, da se mora ECB dogovoriti z nacionalnimi pokojninskimi skladi, da se zagotovi prenos kapitalске vrednosti

pokojninskih pravic iz nacionalnih skladov na ECB za osebe, ki je zaključilo poskusno dobo v ECB.

- 10 Zato naj bi bila praksa INPS, ki zavrača tak prenos, če ni nacionalnega zakonodajnega akta za prenos ali sporazuma med INPS ali italijansko državo in ECB, v nasprotju z zgoraj navedenimi določbami, členoma 45 in 48 PDEU ter dolžnostjo lojalnega sodelovanja iz člena 4 PEU, saj onemogoča uresničevanje prostega gibanja delavcev, ki je priznано s Pogodbo, in zlasti posega v pravice oseb, ki so po delu v državi članici pozneje opravljale delo v evropski instituciji, kot je ECB. INPS naj bi bil zato dolžan prenesti pokojninske pravice, pridobljene pri tej instituciji. Kar zadeva metodo za izračun teh pravic, bi se lahko INPS po potrebi skliceval na merila, določena v sporazumu med INPS in EIB, kot je navedeno v okrožnici INPS št. 14 z dne 23. januarja 2001.
- 11 Tožeča stranka nadalje zatrjuje, da nesprejetje nacionalne zakonodaje ali sporazuma med INPS in ECB o podrobnih pravilih za izvedbo zadevnega prenosa pomeni kršitev prava Unije in zlasti dolžnosti lojalnega sodelovanja, posledica tega pa naj bi bil nastanek obveznosti plačila odškodnine tožeči stranki.
- 12 Po mnenju INPS zgoraj navedenih določb prava Evropske unije ni mogoče uporabiti neposredno. Zato INPS ob neobstoju izvedbenih določb ali posebnega sporazuma zadevnega prenosa ni mogel izvesti.
- 13 Italijanska republika v obravnavani zadevi zanika, da so izpolnjeni pogoji za priznanje pravice do povračila škode, nastale zaradi neizvajanja prava Unije.

Kratka obrazložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 14 Predložitveno sodišče meni, da je treba ugotoviti, ali je treba člena 45 PDEU in 48 PDEU, člen 4 PEU, člen 11 Priloge VIII h Kadrovskim predpisom in člen 8 Priloge IIIa k Pogojem za zaposlitev osebja ECB razlagati tako, da zaposlenemu evropske institucije, zlasti ECB, dodeljujejo pravico do prenosa pokojninskih pravic, pridobljenih pri nacionalnem zavodu za socialno varnost, v pokojninski sistem ECB, in, ali je treba to pravico priznati tudi ne glede na sprejetje nacionalnih izvedbenih določb ali sklenitev posebnega sporazuma med državo članico ali nacionalnim zavodom za socialno varnost in ECB, ki določa podrobna pravila za izvajanje te pravice. Sodišče meni, da bi se bilo mogoče sklicevati tudi na merila, določena v zakonu št. 29 z dne 7. februarja 1979 za uskladitev prispevkov med nacionalnimi organi za socialno varnost.
- 15 V zvezi s temi dvomi o razlagi se predložitveno sodišče sklicuje na dve sodbi Sodišča.
- 16 V sodbi z dne 4. julija 2013, Gardella, C-233/12, točke od 28 do 30, je Sodišče v primeru zaposlenega v Evropskem patentnem uradu (v nadaljevanju: „EPU“) izključilo obstoj pravice do prenosa pokojninskih pravic, ki jih je ta uradnik pridobil za obdobja zaposlitve v Italiji, prvič, ker EPU ni niti institucija niti organ

Unije in so zato njegovi zaposleni izključeni iz področja uporabe Kadrovskih predpisov, in drugič, ker uredba EPO o pokojninah, ki ni pravni akt Evropske unije in nima neposrednih učinkov v državah članicah tako kot Kadrovski predpisi, kot pogoj za prenos kapitala, ki predstavlja pokojninske pravice, določa posebno dovoljenje organa, ki upravlja nacionalni pokojninski sistem.

- 17 Predložitveno sodišče zato meni, da je argument „*a contrario*“, da ima zaposleni v ECB pravico do prenosa svojih pokojninskih pravic v nacionalni sistem, možna, saj je ECB institucija Unije in člen 8 Priloge IIIa k Pogojem za zaposlitev osebja ECB ne določa, da je potrebno dovoljenje nacionalnega zavoda za socialno varnost.
- 18 V sodbi z dne 5. decembra 2013, Krajsky soud proti Praze – Češka republika, C-166/12, je Sodišče v točkah od 30 do 32 navedlo, da zakonodajalec Unije s členom 11(2) Priloge VIII h Kadrovskim predpisom ni želel uskladiti različnih nacionalnih določb na področju pokojnin in da pravo Unije državam članicam priznava pristojnost, da določijo temeljna načela svojih sistemov socialne varnosti. Pri sprejemanju nacionalne zakonodaje za izvajanje člena 11(2) Priloge VIII h Kadrovskim predpisom imajo široko diskrecijsko pravico, zlasti glede metode, s katero države članice določijo znesek kapitala, ki predstavlja pokojninske pravice, pridobljene v okviru nacionalnega sistema in ki jih je treba upoštevati v pokojninskem sistemu Unije.
- 19 Predložitveno sodišče meni, da iz te sodbe očitno izhaja, da je za določitev zneska kapitala, ki ustreza pokojninskim pravicam, pridobljenim v okviru nacionalnega sistema, ki se prenesejo v pokojninski sistem Unije, treba sprejeti posebno nacionalno zakonodajo in, v kolikor takih izvedbenih določb ni, ni mogoče uporabiti meril za izračun, ki so določena v nacionalni zakonodaji za podobne primere prenosa zavarovalnih položajev med različnimi nacionalnimi pokojninskimi sistemi ali v sporazumih, sklenjenih med INPS in drugimi organi Evropske unije, kot je sporazum, sklenjen med INPS in EIB.
- 20 Glede na te ugotovitve je predložitveno sodišče zgoraj navedeni vprašanji predložilo Sodišču v predhodno odločanje.